

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 13 czerwca 2016 roku Sąd Rejonowy w Płocku, w sprawach z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G. przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W. o zapłatę 2.039,19 złotych oraz o zapłatę 7.005,61 złotych, w pkt I zasądził od (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G. kwotę 2.039,19 złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 22 maja 2015 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 717,00 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu oraz w pkt II zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 7.005,61 złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 11 maja 2015 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 1.467,00 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu (wyrok – k. 84 - 85).

Apelację od powyższego orzeczenia złożył pozwany – (...) Spółka Akcyjna w W., zaskarżając go w całości. Zaskarżonemu wyrokowi skarżący zarzucił:

1. naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie: art. 354 § 2 k.c. zobowiązującego wierzyciela do współdziałania przy wykonaniu zobowiązania oraz art. 361 § 1 k.c., art. 363 § 1 k.c. i art. 824¹ § 1 k.c., a także postanowień ogólnych warunków ubezpieczeń komunikacyjnych ustalonych uchwałą zarządu (...) SA nr (...), w szczególności § 17 ust. 5 pkt 2 poprzez zasądzenie na rzecz powoda żądanych w pozwach kwot (2.039,19 – 7.005,61) wykraczających poza zakres odpowiedzialności wynikający z umowy ubezpieczenia oraz poza normalne następstwa działania z którego szkoda wynikła, pociągających dla zobowiązanego nadmierne koszty i przekraczających wysokość poniesionej szkody;

2. naruszenie prawa procesowego przez niewłaściwe zastosowanie: art. 217 § 1 k.p.c. w związku z art. 227 k.p.c. i art. 278 § 1 k.p.c. oraz art. 233 § 1 k.p.c. poprzez nieuwzględnienie wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego i niewyjaśnienie wszystkich okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy oraz w konsekwencji również przekroczenie zakresu swobodnej oceny dowodów.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu za drugą instancję według norm przepisanych ewentualnie o uchylenie przedmiotowego wyroku w zaskarżonym zakresie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu przy uwzględnieniu kosztów postępowania apelacyjnego jako części kosztów procesu. Ponadto z ostrożności procesowej skarżący wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu techniki samochodowej celem ustalenia wysokości średnich stawek za roboczogodzinę prac blacharsko – lakierniczych na terenie lokalnym, tj. miejsca naprawy pojazdów, stosowanych przez warsztaty porównywalnej kategorii, w szczególności nieautoryzowane, do warsztatu wykonującego naprawy – zgodnie z warunkami owu (w tym § 17 ust. 5 pkt 2) (apelacja – k. 110 – 111 odw.).

W odpowiedzi na apelację pozwanego powódka wniosła o jej oddalenie, oddalenie wniosku dowodowego pozwanego o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego:

- na zakreślonej tezę dowodową, która obejmuje twierdzenia o faktach nie mających znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, mianowicie na okoliczność ustalenia średnich stawek za roboczogodzinę prac blacharskich i lakierniczych, podczas gdy istotne dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy jest uznanie, iż stawka zastosowana w niniejszej sprawie stanowi stawkę rynkową.

- na zakreślonej tezę dowodową która obejmuje twierdzenia o faktach nie mających znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, mianowicie na okoliczność ustalenia stawek stosowanych przez warsztaty nieautoryzowane, podczas gdy warsztat dokonujący naprawy w niniejszej sprawie jest warsztatem autoryzowanym, jest zatem uprawniony do stosowania stawek na poziomie właściwym dla autoryzowanych serwisów naprawczych oraz zasądzenie od pozwanego

na rzecz powódki kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym, według norm przepisanych (odpowiedź na apelację – k. 119 – 122).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja skarżącego zasługiwała na uwzględnienie, co skutkowało uchYLENIEM zaskarżonego wyroku i przekazaniem sprawy Sądowi Rejonowemu w Płocku do ponownego rozpoznania.

Powód w rozpoznawanej sprawie dochodził zapłaty kosztów naprawy pojazdów uszkodzonych marki: T. (...) o nr rej. (...) oraz Š. (...) o nr rej. (...) w wyniku kolizji drogowych odpowiednio w dniu 13 kwietnia 2015 roku i 2 kwietnia 2015 roku ponad kwoty wypłacone już z tego tytułu przez pozwanego.

Pozwany zakwestionował wysokość żądanych kosztów naprawy podnosząc, że różnica pomiędzy zweryfikowanymi przez pozwanego ubezpieczyciela, a dochodzonymi przez powoda kosztami naprawy wynikała z różnic pomiędzy stawkami za roboczogodzinę. Pozwany podnosił, że przyznane odszkodowanie było w pełni wystarczające do przywrócenia przedmiotowych pojazdów do stanu sprzed kolizji. Wskazał, że żądanie pozwu jest sprzeczne z ogólnymi warunkami ubezpieczenia komunikacyjnego, a przede wszystkim z § 17 ust. 5 pkt 2, który to przepis nakazywał ustalanie wysokości odszkodowania z zastosowaniem stawki za roboczogodzinę ustalonej przez (...) w oparciu o średnie ceny usług stosowane przez warsztaty porównywalnej kategorii do warsztatu wykonującego naprawę, działające na terenie miejsca naprawy pojazdu. Powódka w pozwie (k. 4), a pozwany w sprzeciwie od nakazu zapłaty (k. 46 odw.) oraz dodatkowo w piśmie procesowym – k. 64) wnieśli o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego celem ustalenia wysokości średnich stawek za roboczogodzinę za prace blacharskie i lakiernicze, stosowanych na rynku lokalnym przez warsztaty nieautoryzowane dla klientów indywidualnych, samodzielnie płacących za usługę. Postanowieniem z dnia 13 czerwca 2016 roku na rozprawie Sąd Rejonowy w Płocku (k. 83) oddalił wszystkie wnioski dowodowe, w tym wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego i uwzględnił roszczenie powódki w całości.

W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd Rejonowy naruszył wskazane przez skarżącego przepisy prawa procesowego poprzez oddalenie wniosku dowodowego z opinii biegłego, który mógłby skutecznie zweryfikować wysokość stawek za roboczogodzinę zastosowanych przez zakład naprawczy, który dokonał napraw pojazdów tj. przez spółkę (...) w P..

Podstawą odmowy dopuszczenia wniosku dowodowego były, w ocenie Sądu Rejonowego, niejasne i nieprecyzyjne zapisy ogólnych warunków ubezpieczenia. Sąd Rejonowy w szczególności wskazał na brak sprecyzowania pojęcia średniej stawki, wskazując jakiego rodzaju w statystyce występują średnie, z czego wynika że nie wiadomo jakiego rodzaju średnia miałyby w niniejszej sprawie zastosowanie.

Sąd Okręgowy aprobuje argumentację pozwanego, że brak szczegółowego wskazania rodzaju średniej oznacza średnią w najbardziej potocznym rozumieniu tj. średnią arytmetyczną, która dla przeciętnego klienta, w tym dla poszkodowanych w tego typu zdarzeniach jest średnią najbardziej oczywistą. Jak wskazał pozwany, odnośnie przeciętnych cen, wypowiedział się m. in. Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 26 czerwca 2001 roku w sprawie sygn. akt III SA 1535/00 wskazując, że określenie ceny przeciętnej stosowanej w danej miejscowości lub na danym rynku polega w istocie na jej uśrednieniu czyli odrzuceniu skrajności cenowej. Gdyby zastosowanie miała mieć innego rodzaju średnia niż ta oczywista dla przeciętnego klienta, to dopiero wtedy wymagałoby to odpowiedniej regulacji. Natomiast brak wyraźnego wskazania w ogólnych warunkach ubezpieczeń rodzaju średniej należy przy tym uznać za korzystne dla ubezpieczonych. Mając na uwadze, że Sąd będzie miał możliwość wyboru metody najbardziej korzystnej dla ubezpieczonego, to brak zawężenia z góry do jednego rodzaju średniej umożliwi to. Ograniczenie do średniej innego rodzaju niż ta najbardziej oczywista byłoby często trudne do zrozumienia dla przeciętnego ubezpieczonego i dlatego wymagałoby bardziej szczegółowych, dalszych regulacji i wyjaśnień, przy czym to mogłoby być uznane za naruszające prawa konsumenta, dla którego średnia oznacza cenę przeciętną tj. cenę nie najwyższą i nie najniższą, a nie jakąkolwiek inną średnią.

Ponadto wskazać należy, iż Sąd Rejonowy powołał się w uzasadnieniu na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2003 roku w sprawie sygn. akt III CZP 32/03, opubl. Legalis wskazując, że odrzucono koncepcję średnich

stawek jako podstawę ustalenia odszkodowania. Jednakże sprawa, która jest przedmiotem wymienionego wyroku dotyczyła umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, a nie umowy ubezpieczenia auto casco, gdzie ustalenie odszkodowania następuje na podstawie warunków zawartej umowy, wobec czego stanowisko wyrażone w tej uchwale nie może znaleźć zastosowania w niniejszej sprawie.

Zgodzić się też należy ze stanowiskiem, iż wywody co dalszy jakoby niejasnych sformułowań OWU również nie znajdują podstawy. Zarówno sformułowania dotyczące miejsca czy czasu ustalania odszkodowania wydają się być jasne i precyzyjne, a w tym ostatnim zakresie zapis odpowiedniego postanowienia OWU jest powtórzeniem sformułowania ustawowego, zawartego w przepisie art. 363 § 2 k.p.c., którego wykładnia rodzić problemów nie powinna.

W przedmiotowej sprawie nie jest sporne czy poszkodowany ma prawo do wyboru warsztatu ale sporne jest to czy ubezpieczyciel sprawcy jest zobowiązany do zapłaty każdej, ustalonej i żądanej stawki przez warsztat naprawczy. Sama faktura nie stanowi dowodu na to, że zastosowana i określona na tej fakturze stawka jest stawką stosowaną na rynku lokalnym i akceptowaną przez innych poszkodowanych. Wysokość żądanej stawki roboczogodziny jest przy tym w niniejszej sprawie kwestią sporną, dlatego też wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego był wnioskiem zasadnym.

Rolą biegłego sądowego było ustalenie czy stawka ta nie jest zawyżona i czy jej wysokość odpowiada warunkom zawartej umowy. Złożony wniosek dowodowy o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu techniki samochodowej był zatem zasadny dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy.

Oddalenie tego wniosku dowodowego co do biegłego sądowego i nieoddalenie powództwa doprowadziło do naruszenia wskazanych przez skarżącego w apelacji przepisów prawa materialnego.

Pamiętać także należy, iż ubezpieczyciel nie może być obciążany ponad zakres odpowiedzialności wynikającej w szczególności z treści art. 361 § 1 k.c. i art. 363 § 1 k.c.

W tym miejscu Sąd Okręgowy wskazuje, iż akceptuje stanowisko skarżącego, że nie wszystkie wydatki pozostające w związku przyczynowym z wypadkiem komunikacyjnym mogą być refundowane bowiem istnieje obowiązek wierzyciela zapobiegania szkodzi i zmniejszania jej rozmiarów. Stanowisko takie zajął Sąd Najwyższy w uchwale siedmiu sędziów z dnia 17 listopada 2011 roku w sprawie sygn. akt III CZP 5/11, opubl. Legalis w której uznał, iż na dłużniku ciąży obowiązek zwrotu wydatków celowych i ekonomicznie uzasadnionych, które pozwalają na wyeliminowanie negatywnych dla poszkodowanego następstw nie dających się wyeliminować w inny sposób z zachowaniem rozsądnej proporcji między korzyścią wierzyciela, a obciążeniem dłużnika. Nie jest celowe nadmierne rozszerzanie odpowiedzialności odszkodowawczej i w konsekwencji gwarancyjnej ubezpieczyciela, co mogłoby prowadzić do odczuwalnego wzrostu składek ubezpieczeniowych.

Na skutek oddalenia przez Sąd Rejonowy wszystkich wniosków dowodowych, w tym bezzasadnego oddalenia wniosku dowodowego pozwanego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego Sąd I instancji nie tylko nie rozpoznał istoty sprawy ale i de facto nie przeprowadził postępowania dowodowego w całości.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Płocku, pozostawiając temu Sądowi zgodnie z art. 108 § 2 k.p.c. rozstrzygnięcie o kosztach sądowych w instancji odwoławczej.

Rozpoznając ponownie sprawę Sąd Rejonowy przeprowadzi dowód z opinii biegłego sądowego w celu ustalenia wysokości stawek za roboczogodzinę, ustalonych w oparciu o średnie ceny usług stosowane przez warsztaty porównywalnej kategorii do warsztatu wykonującego naprawy uszkodzonych pojazdów działające na terenie miejsca naprawy pojazdu zgodnie z ogólnymi warunkami ubezpieczeń, w tym § 17 ust. 5 pkt 2 i rozstrzygnie sprawę stosownie do wyników postępowania.

Ryszard Badio Beata Matysik Bartosz Kaźmierak